

Nr 85.

Av herr **Pers**, *angående pension åt f. d. skogvaktaren C. A. Gustafsson.*

När vår första lag om vård av enskilda skogar utfärdades 1903 kunde man befara att den skogsägande allmänheten icke skulle äga tillräcklig insikt om behovet av lagen och om en av omtanke för skogens fortsatta produktivitet ledd skogsvård. De nya skogsvårdsstyrelserna skulle i så fall ha kommit att stå i motsatsställning till skogsägarna, varigenom styrelsernas uppgift skulle ha blivit av övervägande fiskalisk natur. Lyckligtvis har en sådan farhåga icke besannats. Vid behandlingen av den sist antagna skogslagen i skogslagsutskottet under gångna årets riksdag frambyros från alla håll vittnesbörd därom, att skogsvårdsstyrelserna ägde allmogens förtroende och att ett gott samarbete rådde mellan styrelserna och de små skogsägarna, vilka företrädesvis avses i detta sammanhang. Den upplysande verksamheten har undan för undan ökats och synes komma att allt mer bli den huvudsakliga.

Anledningen till detta glädjande förhållande torde främst få sökas i att tidpunkten för lagens ingripande var inne och att dess berättigande följaktligen var lätt att inse. Vidare även däri att skogsvårdsstyrelserna blevo lyckligt organiserade med ett folkligt inslag. Till detta kom som en väsentlig faktor ett frivilligt upplysningsarbete som understöddes av tidningspressen landet runt. Det är på en av dessa frivilliga pionärer för skogs-saken som jag vill fästa riksdagens uppmärksamhet; en man som i folkets djupa led står främst som agitator för en bättre skogsvård, stödd på personlig insikt och god vilja hos menige skogsägare.

Förre skogvaktaren C. A. Gustafsson i Bomhus föddes den 20 aug. 1857 i Algutsboda socken i Småland. Från sitt tionde år fick han deltaga i förvärvsarbete, först i hemorten, sedan i Gävle och i skogarna i Hälsingland och Dalarna. Vid 22 års ålder genomgick han Marma skogsskola och blev därpå först arbetsförman vid Marma skjutfält och sedan, efter ett år, skogvaktare hos Söderfors bruks aktiebolag, vilken plats han innehade under tiden från 1881 till 1898.

Till avgången från skogvaktaretjänsten torde, förutom vacklande hälsa, ha bidragit en önskan att få ägna sig åt fri verksamhet för höjande av allmänhetens intresse för skogsvården. Han medverkade någon tid i Gävlepressen, och tog tillfällig anställning hos hushållningssällskapet i Gävleborgs län som skogsplantör.

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 3 saml. 23 häft. (Nr 85—86.)

År 1901 övertog Gustafsson redaktörskapet av tidningen Skogvaktaren, vår enda populära av privat person utgivna skogstidning. Han var då 44 år gammal och alltså en i livet mognad man. De 23 år som förflutit sedan dess har han ägnat åt en hängiven propaganda för väckande av allmogens intresse för skogen och dess vård. Han har hållit föredrag om skogen i alla Sveriges landskap med undantag endast för Gotland och Bohuslän. Tidvis har han haft anställning hos skogsvårdsstyrelse eller hus-hållningssällskap, ibland har han varit kallad av föreläsningföreningar, ofta har han rest för organisation av skogssällskap eller skogvaktarnas samman-slutningar. Alltid har han arbetat för en billig penning, vanligen 10 kr. om dagen, då han på dagen samlat bönderna kring sig och gått med dem i skogen, påvisande felet som begåtts och hur en bättre vård skulle åstad-kommas. På kvällarna har han hållit föredrag om skogsvården i skol-husen eller andra samlingslokaler som kunnat stå till buds. I allt har Gustafsson enligt egna anteckningar hållit 2,226 föredrag i skogssaken.

Han söker icke stoffera ut sig med någon lärd apparat. Utan förkonst-ling talar han om sina erfarenheter och ger sina råd. Av sin tjänst i skogen, av litteratur och umgänge med fackkunnigt skogsfolk och genom vidsträckta resor inom och utom landet har han skaffat sig goda insikter, framförallt av praktisk art. I sin verksamhet lägger han an på att väcka kärlek till och hänförelse för vår svenska skog, alltså att påverka viljan till en god skogsvård.

Tidningen Skogvaktaren är ett anspråkslöst blad, som utkommer en gång i månaden. Innehållet är hållet i en folklig ton, kortfattade upp-satser om skogsvård, naturskildringar, mötesreferat från skogsorganisationer, men även en och annan jakthistoria och gamla sägner. Han har arbetat upp den till en betydande spridning. Utan varje offentligt anslag och på egen risk utger Gustafsson alltjämt tidningen. Han är i bladet densamme som i talarestolen, den enkle anspråkslöse mannen som har något på hjärtat, nämligen att intressera för skogsvården, att höja känslan för na-turen, och att rikta folkets blick på de näringskällor som kunna utvecklas i vårt vida land genom klokt anlagt arbete i skog och mark, på åker och äng.

Den föreningsverksamhet som Gustafsson satt i gång bland skogvaktare och kronojägare har främst syftat till att höja känslan för kallet. Det arbete som Gustafsson utfört på detta område måste skattas högt och har varit framgångsrikt. Skogvaktaren är icke den illa tälde polismannen utan vägledaren och rådgivaren, ofta vännen. Såväl skogvaktarnes som krono-jägarnes organisationer se i Gustafsson sitt föredöme.

Ett sådant livsarbete, som det här skisserade, torde förtjäna att upp-märksammas av riksdagen. Det är missionären som utan tanke på egen vinning har i fri verksamhet lagt ned ett betydelsefullt arbete för en sak som är av den största betydelse för landet. En visad erkänsla i form av en statspension skulle uttrycka nationens tacksamhet för det ihärdiga ar-bete som Gustafsson utfört i anspråkslösa förhållanden och under blyg-samma former.

Jag tillåter mig fördenskull hemställa,

att riksdagen måtte besluta bevilja f. d. skogvaktaren
C. A. Gustafsson i Bomhus en årlig pension av 1,000 kr.
att utgå under hans återstående livstid.

Stockholm den 19 januari 1924.

And. Pers.
